

TES. TAKARÉKPÉNZTÁR KÖZGYŰLÉSÉT

napján délelőtt 10 órakor a tanácstermében tartja.

szágot jelentése s az általok betérésa megállapítása.

szágot is tartalmazó igazgatósági beszámoló 1893. évi márczius hó 15-én délután 2 órakor megtekinthető.

Az igazgatóság.

és Társa

ERÉSI ÜZLETE AZA SZEGLETEN

1895. SZÁM ALATT

egkötő minőségű

angol-rumokat,

szőlő- és szilvioriumot,

OM LIKÓRÓKET,

szia cognacot,

s különleges palinkát

abb árban.

2-3.

PLÓ

Magyarországon a legértelmesebb napilap, olvagva és lapjai egymásba ragasztva.

Főszerkesztője: Barna Izidor.

számból erednek. — Ipari, kereskedelmi és legmegbízhatóbb híradó tanácsok az olvasó.

számból a gyermekek részére.

regény közlését kezdi meg.

számból utolag a kiadóhivatal.

számból, díszes kiállítású

előfizetőit.

számból az előfizetők sorába.

számból foglaltja, tehát a teljes Pesti Napló-nak

együtt egyszerre küldve a vidékre:

— kr. | Negyed évre - 4 frt 50 kr.

— kr. | Egy hónapra - 1 frt 60 kr.

vagy postán küldve:

Vidéken:

— kr. | Negyed évre - 5 frt — kr.

— kr. | Egy hónapra - 1 frt 70 kr.

számból más újságot járát és a megszokott

2 frt 30 kr-ért.

számból kiadóhivatala.

számból teret, Bazarepület.

Előfizetési árak: helyben, vagy postán küldve: Egész évre... 10 frt — kr. Félévre... 5 — —. Negyedévre... 2 — 50. Egy óra... 1 — —.

Egyszeres szám 4 kr. A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizetheti helyben: Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. alatt.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj: Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többzori hirdetések alkalmán különösen megállapított díj minden külön beiktatástól 30 kr. Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr. Nyilvántartási költségek minden petit sora 50 kr. Hirdetések felvételnek a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. a.) Kéziratok nem adnak vissza.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése márczius 18-án.

A lezajlott egyházzápolitikai vitának szombatn még mintegy utóhangját képezte Vajay István felszólalása, a ki az általános tárgyalás folyamán — mint mondá — annak váratlan berekesztése következtében nem juthatván szóhoz, a költségvetés második tételénél jelentkezett szólásra, hogy utólag előadja nézeteit a kormány egyházzápolitikájáról.

Issekutz Győző hosszabban foglalkozott közoktatásügyünkkel, — a melynek dotációját keveselte s a miniszter politikáját iránt való bizalmatlanságot azzal indokolta, hogy a miniszter nem tudja tárczájának igényeit miniszter-társaisal szemben kellőleg érvényesíteni.

Gr. Csáky Albin miniszter maga is elismerte, hogy eddig nem hoztunk közoktatásügyünk emelése érdekében annyi áldozatot, a mennyi kívánatos lett volna, de számadatokkal igazolta, hogy e téren is jelentékeny haladás történt 1870 óta.

A közoktatási tárcza tételénél Illies Bálint nagyon figyelemre méltó beszédben szólalt fel a tankönyvek rosszassága és a hivatalos tankönyv-bírálati rendszer ellen.

Illies Bálint a tankönyv-bírálat szempontjából szólal fel. E téren sok a panasz a tanárok és tanítók körében. Ha egy-egy tankönyv a kezünkbe kerül, kénytelenek vagyunk megbotránkozni annak nehézkes, magyartalan irányán és sokszor nevetéses, sokszor pedig tendenciózus, nemzetellenes, hazafiatlan tartalmán. Felolvas egy szemelvényt egy francia nyelv-olvasókönyvből, a melyben el van mondva, hogy Nagy Károly egyszer besompolygott éjjel egy kétes hírű gróf házába s a mint benyit a hálszobába, ott találja a várurát, «qui dormait auprès de sa femme.» Hogy minő helyzetben, nem folytatja, sapienti pauca. Csak annyit jegyez meg, hogy ezt a tankönyvet a polgári és felsőbb leányiskolában használják. (Élénk derűtség és mozgás a bal- és szélső baloldalon. Felkiáltások: Ki írta?) — Mendlik Ferenc olvasókönyve. (Mozgás.) Megjegyzi még azt is, hogy az első kiadásban ez még nem volt benne, de már a másodikban benne van. (Élénk derűtség. Felkiáltások: Javított kiadás.)

Szólo nem vádolja a közoktatási tanácsot, de magát a tankönyvbírálati rendszert itéli el. (Helyeslés a szélső baloldalon.) Vannak, kik a bajok és visszaélések orvoslására elegendőnek tartanak a szigorubb felügyeletet, ha a tankönyv-irodalom kivételnek bizonyos klikk-uralom befolyása alól s ha bizonyos monopóliumok eltörlésének és a tankönyvírók nem lehetnének egyszeresmind bírálók. De szólo fel akarja szabadítani a szellemet a lenyűgöző bilincs alól; szabad versenyt akar. Franciaország is megkísérelte a hivatalos tankönyv-bírálatot, de felhagyott vele, mert céltalannak találta. Szólo nem akarja az állam jogát csorbítani, hogy valamely tankönyvet államellenes vagy erkölcsi szempontból letilthasson, sőt inkább szigorítani kívánna azzal, hogy a testületi felelősség helyett az egyéni felelősségre fektetne fősúlyt. Ez a rendszer bevált Franciaországban és beválnék nálunk is. Szólo tehát úgy az önálló magyar tankönyv-irodalom kifejlesztése, mint a tanítás sikeresebbé tétele érdekében óhajta a hivatalos tankönyvbírálatnak eltörlését, annyiaval is inkább, mert a XIX. század legnagyobb vívmányaiak: a szabad sajtónak a nyilvános megsértése az eddigi állapot. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) A közoktatásügyi tanácsnak továbbra is megmaradna a maga fontos missziója a nemzeti irány, a nemzeti szellem fejlesztése és erősítése. Ennek pedig leghatalmasabb eszköze a magyar nemzeti történelem s a magyar nemzeti irodalom. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.) A hivatalos tanterv azonban épen e két tantárggyal bántik el a legmostohabban. — Erre hívja fel tehát szólo a közoktatási tanács figyelmét. A tételt különben megszavazza. (Élénk helyeslés és tetszés a bal- és szélső baloldalon.)

Illyessel szemben Fenyvessy Ferenc és Berzevich államtitkár védelmezték a kormányt a tankönyvek tekintetében követelt eljárását. Horváth Gyula ostromozta azt a csúf klikk-rendszert, mely a népiszkolák kezdve az akadémiáig mindenütt szervezkedett a tanügy rovására.

Hoc János szintén a tankönyvek kérdésével foglalkozott és érdekes példákkal il-

lusztrálta, hogy különösen a nemzetiségi és felekezeti iskolákban használt némely tankönyvek milyen helytelen dolgokat tartalmaznak. Azért a közoktatási tanács újraszervezését sürgette.

Gr. Csáky Albin miniszter védelmére vette a közoktatási tanácsot; egyúttal azonban kijelentette, hogy ha mostani megváltozott alakjában sem válnék be, akkor más szervezetről fog gondoskodni.

A tétel megszavazása után az elnök bejelentette, hogy több képviselő zárt ülés tartását kérte. Ennek következtében elrendelte a karzatok kiürítését s a ház zárt üléssé alakult át, mely egész háromnegyed három óráig tartott.

A zárt ülés összehívását az tette szükségessé, hogy a képviselőház folyosóján pénteken Gajári Ödön, a «Nemzet» szerkesztője, ki jelenleg nem is képviselő, szavakat sértő használt Polónyi ellen és inzultussal fenyegette őt. Nem nevezte ugyan meg Polónyit, de úgy a körülte állók (Tisza-klikk több tagja), mint az arra menők is megérthették, hogy Polónyiról szó.

Polónyi maga is hallotta a Gajári megjegyzéseit, de azon a helyen nem tartotta érdemesnek felelni rá, hanem távozott. Az eset híre nagy felháborodást keltett a képviselők közt s a szombati ülésen gróf Károlyi Gábor adta be a zárt ülés iránti kérvényt.

A zárt ülésen Eötvös Károly előadta, hogy Polónyit Gajári képviselői minőségében támadta meg. Kéri a ház intézkedését.

Ezután Polónyi a felháborodás hangján beszéli el, hogy midőn a házból az előszobába lépett ki, Gajári több képviselő jelenlétében így kiáltott fel: «Mégint hazudott a gazember; nincs más mód, mint személyes inzultussal elhallgattatni.»

Erre Miklós Gyula kijelenti, hogy ő is ott volt, és midőn Gajári ezt a kijelentést tette, nem tudta azt, hogy Polónyi jön. Erre Andrassy Tivadar gr. és Tisza István kijelentik, hogy ezt az ügyet a magukénak tekintik.

A Tiszaisták e nyilatkozatára Horváth Gyula és Tibád Antal indignálódva jelentik ki, hogy nem lehet azt eltűrni, hogy a képviselőket így megsérteljk terrorizálni.

Most Aczél Béla báró áll fel és haragtól reszelkő hangon általános figyelem közt beszélni kezd. Kijelenti, hogy szerinte a gentleman nem keresi a revolvért, de megfogja, ha azt a kezébe adja. Be kell az utját vágni minden ily terrorizmusnak. Azt tanácsolja, hogy Polónyi hivjon össze becsületbíróságot, a mely Gajári Ödönt diszkvalifikálja.

Aczél Béla báró indítványa után Ugron Gábor állott fel és egy rendkívül hatásos beszédet mondott, a melyben élesen ítélte el az olyan párbajt, a mely az orgyilkossághoz hasonlít.

Még csak Chorin Ferenc beszélt, mely után kimondták, hogy a szenzációs ügyben az elnökség intézkedjék.

Elnök kijelenti, hogy élve a házszabályok idézett szakaszában gyökerezett jogával, a ház legközelebbi ülésén indítványozni fogja, hogy az ügy a mentelmi bizottsághoz utasítsassék.

Ezzel a zárt ülés véget ért.

BELFÖLD.

Aczél mandátuma — újra megsemmisítve. Budapest, márcz. 17. Aczél Béla báró mandátuma felett ma délután 4 óratól 7 óráig tárgyalt a képviselőház haramdik bíráló bizottsága. A védbeszéd után a bizottság visszavonult és egy óránál tovább tanácskozott. Végre Darányi kihirdette, hogy Aczél mandátumát megsemmisítették. A közönség egy része harsányi abczugolásban tört ki. A bizottságban a szavazat épen megosztott: az elnök döntött. Egy kormánypárti Aczél mellett szavazott.

Államhivatalnokok nyugdíjazása. Mielőtt a tisztviselői fizetés rendezéséről szóló törvény életbe lép, az összes állami hivataloknál alkalmazott tisztviselők közül nyugdíjazni fogják mindazokat, akik már negyven esztendőn fölül szolgálnak, vagy pedig koruk és egyéb testi fogyatkozásai miatt munkaképtelenek. Ez intézkedésnek pedig főleg az az oka, hogy a fennálló szabályzat szerint negyven évi szolgálat után senkit magassabb rangszálya többé elő nem léptethetnek. Minthogy e szabályzatot eltérni nem fognak, az illető tisztviselőket mellőztetésükkel megsérteni nem akarják.

Vukotinovic Lajos országgyűlési képviselő, a horvát tartománygyűlés tagja és a horvát nemzeti párt elnöke Zágrábban meghalt. Az elhunyt az országgyűlés meggyitása idejében egyike volt azoknak, kik a korrelők-ségre számot tartottak és ő lett volna az első horvát, ki ezt a tiszteletet viselte volna a magyar országgyűlésen.

A német császár Magyarországon. Vilmos császár az Gszí hadgyakorlatok alkalmával Gödöllőn fog időzni. — A császár ez alkalommal gróf Andrassy Aladárt meglátogatja birtokán.

KÜLFÖLD.

A zsidó bevándorlás ellen. Berlin, márczius 17. A birodalmi gyűlés mai ülésén Friczen, Hammerstein és Mechuert konzervatívok egy 30 konzervatív képviselő által támogatott indítványt nyújtottak be aziránt, hogy javaslat terjesztessék elő, mely szerint az idegen honos zsidóknak tiltassék meg a bevándorlás a német birodalomba.

Ferry meghalt. Páris, márcz. 17. Ferry Gyula, a szenátus elnöke, ma este 6 órakor hirtelen elhunyt. Ferry szivbajban hunyt el, melyben az ellene 1888-ik év januárban elkövetett merénylet óta szenvedett. A revolvergyóló egy bordacsont elállult és ezáltal a sziv alapján zuzódást okozott. Az első rohama a bajnak, melynek áldozatul esett, hajnali fél 2 órakor állott be.

Nincs többé Mannlicher. Mannheimból azt a feltűnést keltő hírt táviratozzák, hogy egy ottani szabó feltalált egy szövetből készült mellvértet, a mely teljesen ellenáll a Mannlicher fegyverből kilőtt golyóknak. A Mannheimban állomásozó tüzezered kísérlet tett a szabómester korszakalkotó találmányával, a mely várokozason felül bevált. A mellvért még a közelből is ellenállott a kiskaliberű fegyver golyójának.

Szerbiában forradalom készül. Szerbiában a kitérő forradalom csalhatatlan jelei mutatkoznak. Karagyorgyevics pucscsot készít. A lapok levelezőit kiutasítják, hogy híreket ne küldhessenek.

Az új „12 pont“.

A budapesti szabadság-ünnep rendezők kiadták az új „12 pontot“ — a márcziusi pontok mintájára. A 12 pont ez:

- 1. Önálló hadsereg.
2. Önálló várméretlet.
3. A teherviselés megosztása.
4. Teljes vallásszabadság.
5. Teljes sajtószabadság.
6. Általános szavazati jog.
7. A munkások emancipálása.
8. Ingyenes nemzeti népoktatás.
9. Teljes megyei, községi autonomia.
10. A büntető törvény reformja, esküdtészek behozatala.
11. Rákóczi és Kossuth érdemeinek törvénybe iktatása.
12. Márczius 15-nek nemzeti ünneppé tétele.

A gyűlésező Debreczen.

Debreczen, márcz. 20.

A gyűlések egymást érik. Tegnap ismét volt egy csomó gyűlés, melyeket nyomon követett ma Hajduvármegye közgyűlése s ezt pár nap múlva követi a városi közgyűlés, — nem is számítva az apró-cseprő gyűlésezéseket. Egyik lap-társunk e folytonos gyűlésezésben a debreczeni társadalmi élet elvességét s a nagyvárosias jelleget látja. Hát mi — ellenkezőleg — valóságos ragályos betegséggnek tartjuk e folytonos gyűlésezést. Az a temérdek társulat és egylet, mely városunkban föntall, melyek mindég gyűléseznek, nem egyesíti, hanem széttagozza, egyes klikkeké forgácsolja a debreczeni társadalmat. Folytonosan tanácskozunk, folytonosan gyűlésezünk és beszélünk, ha pedig nem gyűlésezünk, akkor tánczolunk s minél kevesebb bet dolgozunk. Hát nem beteges ez?

I. A debreczeni első takarékpénztár közgyűlése.

A debreczeni első takarékpénztár tegnap, vasárnap délelőtt az intézet üzleti helyiségének tanácstermében rendes évi közgyűlést tartott. Szepessy Antal vezérigazgató, elnök megnyitván a gyűlést, konstátálta, hogy 25 részvényes van jelen 239 részvényvel 213 szavazattal s így a gyűlés határozat képes. A jegyző könyv vezetésével Komlóssy Arthur, hitelesítésével Koszorus Lajos és Ormódy Lajos bizattak meg.

Olvastattott az igazgatóság évi jelentése, mely szerint az elmúlt üzleti év, a hazai pénzügyi viszonyokat tekintve, nyugodt lefolyású volt. A üzletnek folytonos emelkedése szükségessé tette a jogtanácsosi állás mellett egy ügyvézi állás rendszerezését, melyre Dr. Tüdös János választott meg. Az elmúlt évben tartott 40 rendes igazgatósági ülés, ezenkívül volt 12 üzleti, 29 jogügyi, 7 leltározó szakbizottsági ülés.

Az egyes üzletágak forgalmáról a következő kimutatás terjesztetik a közgyűlés elé: Pénztári forgalom: bevétel volt december 31-ig bezárólag 13,746,157 frt 21 kr.; Kiadás 13,673,973 frt 12 kr. Pénztári maradvány 72,184 frt 9 kr.

Betétek: betétek s tőkésítettek a múlt évben 9,841,204 frt 93 kr.; kivétellett 3,316,141 frt 47 kr. Állomány az év végén 6,525,063 frt 46 kr.

Váltó leszámítottatott 22,775 darab 10,834,518 frt 14 kr értékben. Visszafizettetett az elmúlt évben 17,296 drb; 7,699,835 frt 88 kr. értékben: kétesek közé átiratott 23 darab, 20,154 frt értékben. — Állomány az év végén 5456 darab, 3,114,528 frt 26 kr. értékben.

Kézi jelzalogra kiadott kölcsön 346 darab, 72,188 frt értékben. Az év végén az állomány 252 darab, 45,074 forint értékben.

Jelzalogra adott kölcsön kiadott 1,450,754 frt 52 kr. Állomány az év végén 1,355,198 frt 87 kr.

A Kossuth-utczán épült «Takarékpénztár-udvar» című ház a régi «Auer» fele ház értékének hozzáadásával 132,876 frtba került. A takarékpénztár ingatlanainak jövedelmezősége a 6%-ot meghaladja — (100 frt után 6 frt 10 krajczár.)

Tiszta nyereseménye volt a takarékpénztárnak a múlt évben 51,211 frt 47 kr. Ebből a tartalék-tökehez 10,000 frt a nyugdíj alapokééval 3000 frt csatoltattatik. Az igazgatóság jutaléka 4853 frt, míg a tisztviselőkké 1789 frtban állapítottatnak meg. Adakozásra fordítottak 2200 frt, házak tartalék-alapjára 3000 frt, miután pedig 1896 július 1-én az intézet fennállásának 50 évet fogja betölteni, 2000 frt e célra tétettet tartalékba.

A részvényesek közt 600 részvényű utaa 90 frtjával osztalék alá jut 54,000 frt.

Olvastattott ezt követőleg a felügyelő bizottság jelentése. A közgyűlés a felmentvényt úgy az igazgatóságnak mint a felügyelő bizottságnak megadja és Koszorus L. indítványára mindkettőnek jegyzőkönyvi köszönetet szavaz. A közgyűlés ezzel véget ért.

II.

A «Városi kör» értekezlete.

A «Városi kör» cz. alatt létesítendő, városi ügyeket érdeklő társadalmi intézmény megszervezése végett vasárnap d. e. 10 órakor több tekintélyes polgár és városi képviselő gyűlt össze a városháza nagytanácstermében. Jelen voltak: Dr. Kola János, Fráter Imre, Nemes Kálmán, Dr. Balkányi Miklós, Buzás Elek, Ábrahám László t. főügyész, Lengyel Imre, Dr. Popper Alajos, Dr. Bakonyi Samu, Dr. Sz. Szabó József, Szabó Sámuel, Györfly Aladár, Serly Ede, Stahl Géza s még többen. Mindenekelőtt Dr. Kola János terjesztette elő a kör eszméjének és eddigi alakulásának rövid történetét, ezt követőleg Dr. Balka-

ny i Miklós felolvasta az öttágu küldöttség által kidolgozott programot, mely szerint értekezleteket tartanak minden alkalommal, midőn a város érdeke valamely javaslat tételét tenné illetékes helyi szükségessé. Az intézményeket, melyek a közel jövőben hozhatnak javaslatba, 9 pontba foglalták. Ezeket lapunk már közölte.

Heves vita indult meg ezután Fráter Imre azon kijelentésére, hogy a kör megalakulásában a városi tanács iránti bizalmatlanságot látja. Ő bizalommal viseltetik a tanács iránt s fél, hogy a kör oly intézmények kivételére is befoly, melyek magán érdekeket szolgálnak.

Dr. K o l a János Fráter aggodalmait eloszlatni igyekszik, kimutatván, hogy a városi képviselők testületéből alakuló egyesület még támogatására lesz a városi tanácsnak. Főczél itt a város érdekeinek pártédektől való megóvása, mit a javaslatok előleges, pártatlan megbeszélése által hisznek elérhetőnek.

Dr. B a k o n y i Samu mindenben helyesli Dr. Kola nézetét s erős érvekkel fejtegeti a „Városi kör” létesítésének szükségességét a jelenlevők többszöri zajos helyeslése között. Ő a program hiányát pótlólag még azon javaslatot teszi, hogy mindennemű választási kérdés mellőztessék, mert ez valóban kizárólag pártédek.

L e n g y e l Imre sem osztja Fráter Imre aggodalmait, de — már a jelenlevők csekély száma miatt is — attól tart, hogy az ügynek nem lesz semmi eredménye. — Azt ajánlta, hogy az egész városi képviselőtestület alakulna a külön-ily előleges értekezletké a polgármester, mint a város elnöke, vezetése alatt.

Ezzel szemben Dr. S z a b ó J. nagy örömmel üdvözi a kör megalakulását, miben nagy hasznát lát a jövőre nézve. Kéri jelenlevőket, hogy ne riadjanak vissza a kezdet nehezégeitől, s az alakulandó intézménynek szép jövőt jósol. Hasonló értelemben szölt Györfy Aladár is.

Dr. B a l k á n y i Miklós szerint még a tanács maga is — mint ezt már annak több tagja előtte kifejezte — örülne az öt támogatni hivatott kör megalakulásának. — Minden aggodalmat hiunak tart s ujalog ajánlja egyrészt az előterjesztett program elfogadását, másrészt az öttágu bizottság felhatalmazását arra, hogy a programot többekkel aláírassa, miáltal az eszme nagyobb kiterjedést veendő többek hozzájárulásával. Figyelembe vételre ajánlja Dr. Bakonyi pót-javaslatát is.

A b r a h á m László t. főgyógyász, mint a tanács tagja, szintén hozzájárul elvben Dr. Balkányi tervéhez és javaslatához, melyet Lengyel Imre és Dr. Kola újabb felszólalásai után, egyhangulag elfogadtak.

Ezzel az értekezlet véget ért.

III.

A zenede közgyűlése.

A debreczeni zenede közgyűlése tegnap délután tartott meg Szepessy Antal elnöke alatt, a zenede saját helyiségében.

Elnök a gyűlést megnyitván, a jegyzőkönyv vezetésével Márton Imrét bizza meg. Simonffy Emil igazgató felolvassa a zenede választmányának javaslat alakjában be-terjesztett jelentését, a zenede új házának építé-ése tárgyában. Bemutatja Tóth István hely-iheli építésznek a jelentéshez csatolt tervrajzát.

A terv szerint a nagy-csapó-nyomatató utca sarkon egy emeletes ház emeltetik, földszinten 3 bolthelyiséggel, ház vendéglőhelyiséggel s az egész emeleten a zenede számára termekkel. Igazgató előadja, hogy a zenede jelenlegi vagyona 36,000 frt. A város az építési célra 20,000 frtot adott segélyezimen. Az építendő ház pedig 84—85 ezer forintban va előirányozva, a berendezéssel együtt.

Simonffy Emil kéri a gyűlést, hogy miután jövedelmi tekintetben épen úgy, mint tanügyi szempontból nagyon előnyösnek mutatkozik ez új háznak a választmány javaslat szerinti felépítése, fogadjassák el annak benyújtott terve.

Szepessy Antal szintén nagyon előnyösnek tartja a javaslat elfogadását.

Nemes Kálmán, Szabó Kálmán osztoznak elnök véleményében, utóbbi azonban megjegyzi, hogy miután a zenedének nőnövendékei is vannak, célszerű lenne a vendéglői helyiséget a zenedétől teljesen elkülöníteni.

Simonffy igazgató előadja, hogy a tervrajz szerint a zenedébe egészen elkülönített

lépcső vezet fel s hogy erre már elejétől fogva figyelemmel voltak a terv készítésnél.

Szabó Kálmán a szükséges és körülbelül 30,000 forintra tehető kölcsönfelvételre javaslatba hozza a helybeli első takarékpénztárt, a mely készséggel fog hozzá járulni az új zenedébe létesítéséhez.

A közgyűlés egyhangulag elfogadta a választmány javaslatát.

A múlt évben a zenede igazgatóságának pénztári kimutatása szerint az 1891-iki 372 frt maradvánnyal együtt a kiadás 4303 frt 60 kr volt míg a bevétel 5457 frtot tesz ki.

Tandijakból, beírásokból 2288 frt gyűlt be, mely oly szép eredmény, hogy a régebbi évekhez nem is hasonlítható.

A zenede növendékeinek száma tetemes szaporodást mutat, a múlt évben 180 növendéke volt, — ez idő szerint 150 növendéket számlál.

Elnök a jegyzőkönyv hitelesítésével Szabó Kálmánt és Tóbi Istvánt bizván meg, a gyűlést berekeszti.

IV.

A honvéd-egylet közgyűlése.

A helybeli honvéd-egylet tegnap délután a városháza kistermében Dr. H e g e d ű s Pál alelnök elnöke alatt közgyűlést tartott.

A közgyűlés főtárgyát, legközelebb az elnökségről a választmányi ülésben lemondott Sebes György egyleti elnök ügye képezte.

Alelnök dr. H e g e d ű s Pál, a közgyűlést megnyitván, először az elnökségről lemondott Sebes György irásban beadott lemondását jeleníti be s olvastatja fel; másodsor az elnöki számadások megvizsgálásáról s azok rendben léteiről tesz jelentést, a választmány által tett megbízatása folytán.

A közgyűlés mely sajnálattal fogadja Sebes Györgynek az egyleti elnökségről való lemondását; azonban ösmerve két éven át az egylet érdekében tett buzgó és önzetlen fáradozását, teljes reményét fejezi ki az iránt, hogy felede a közelebbi kellemetlen esetet, az elnöki tisztet továbbra is elfogadja s buzgalmát és jóakarátát még ezután is az egylet felvirágoztatására szentelendi; ennél fogva O c s o k o n y Ferenccel választmányi tag vezetése alatt egy küldöttséget küld ki a jelen nem levő Sebes György elnökhöz, egész tisztelettel felkérni a közgyűlés nevében az elnökségről való lemondás visszavételére, valamint az egyleti elnökség tovább viselésére s folytatására.

A küldöttség — Sebes György elnökkel — megérkezvén, Hegedűs Pál alelnök szívélyesen üdvözölve Sebes György elnököt, ujalog felkéri őt — a maga s az egylet nevében, — lemondása visszavételére s elnöki tiszt tovább viselésére.

Sebes György — hivatkozva első sorban agkorára s megrongált egészségi állapotára — kijelenti, miszerint az elnökséget el nem fogadhatja; azonban míg az egylet új elnököt választhat, kész annak ügyeit tovább is vezetni, hogy az egylet dolgaiban addig se történjék fennakadás. Végre, a közgyűlés újiból kérését s hozzávaló őszinte ragaszkodását tapasztalva, az elnökséget elfogadja s azt tovább is a legnagyobb buzgalommal viselni nyilatkoztatja ki.

Közgyűlés örömet fejezi ki e felett, egyuttal elnököt a két évi számadások felelőssége alól felmenteni határozza el.

Egyik fontosabb tárgya volt a közgyűlésnek még az is, miszerint elhatározta, hogy a f. é. április 6-án Budapesten tartandó országos honvéd-egyleti gyűlésen magát az egylet — anyagi nehé helyzet miatt — küldöttei által nem képviselteti, de a május 21-én megtartandó szobor leleplezési ünnepélyen részt veendő, még pedig — ha a nemes város aldozatkészsége módot nyújtand — a 13 egyenruhás honvédek képviselőiben s részvételével is.

Több kevésbbé fontos tárgyak elintézése után, közgyűlés feloszlik.

V.

A „Kereskedő Ifjak Önképző Egylet”-nek közgyűlése.

Ritkán látta még a kereskedő ifjak egyletnek helyisége oly nagy számmal összegyűlte tagjait, mint a tegnap délutáni közgyűlésen. Vala pedig ezen tömeges jelenlétnek oka az, hogy immár megelégette a tűzvéri ifjuság tisztviselőinek egyhangú választását és ezen jelszóval: küzdelem az élet s az élet küzdelem, kedélyes szép napot csinált magának. — Olyan lovagjatek-féle volt ez, mint a milyében a középkor vasba öltözött, izmos ifjai lettek gyönyörűségeket. S kiküldött tudósítónk

tanúsága szerint messze is járt onnan az unalom. A termék úgy néztek ki, mint óriási méhek, zúgó rajjal telve, a levegő pedig... no azt úgy teletöltötték füsttel, meg vitakozással, hogy az ember szinte beteg lett... a füsttől. Nem a vitakozástól. A gyűlés lefolyása következő volt:

Lichtenstein József elnök megnyitván a gyűlést, megállapítja az alapszabályszerű létszámot s a jegyzőkönyv vezetésére Winkler Márton, hitelesítésére pedig Donogán István és Gyenes Lajost kéri fel. Felolvastatja ezután sorrendben az 1893. febr. 22-iki választmányi gyűlés jegyzőkönyvét, a választmány évi jelentését a könyvtárnoki külön jelentéssel kapcsolatban, az 1892. évi mérleget, az ez évi költség-előirányzatot s végül a számvizsgáló bizottság jelentését. Az egylet vagyona a múlt évben körülbelül 1000 frttal gyarapodott. Örvedetes tudomásul veszik.

Ezt követőleg két jelentéskelen tárgy felett folyt a vita Rochlitz Arthur és Péterfi Benő kezdeményezésére, mely vitaközpont voltak Leidenfrost Armin, Bárdos Géza, Kohn Lipót és Simai János. — Rochlitz Arthurnak a számvizsgáló bizottság reformálására vonatkozó indítványát a leendő választmány figyelmébe ajánlották, míg Péterfi Benő felszólalása felett elnök indítványára egyhangulag napirendre tértek.

Molnár László könyvtárnok indítványt tesz a könyvek elvitelének szigorubb ellenőrzésére. Egyhangulag elfogadják.

Lichtenstein József elnök indítványozza, hogy ezentul az egyleti üzleti könyvek a számvizsgálás megkönnyítése végett, lehetőleg már január, illetve február hónapban lezáranassanak. Egyhangulag elfogadják. Számvizsgálókul a jövő évre megválasztatni ajánlja Rochlitz Arthur, Mayering Gyula urakat rendes és Havas Rezső urat pött kul. Jelöltek egyhangul lelkesedéssel kikiáltják. Ezzel az elnök bejelenti a választmány lemondását és a tagok zúgó eljenzése közt elhagyja a közgyűlés helyét. — Következett most az új választmány megalakítása Mayering Gyula korelnök vezetése alatt. Elnökké újra ifj. Lichtenstein József választatot meg 84 szavazattal Györfy Aladár 42 szavazata ellenében. Alelnökké Bárdos Géza, titkárrá Vég Jánost, pénztárnokká Leidenfrost Armin, I. jegyzővé Winkler Márton, II. jegyzővé Fekete Jánost, I. könyvtárnokká Wittchen Árpádot, II. könyvtárnokká Tóth Lajost, háznagygyá Rajcs Gyulát, jogtanácsossá Dr. Bakonyi Samut választották meg, valamennyit kisebb-nagyobb szótöbbséggel. Választmányi tagok lettek: Donogán István, Molnár Ferencc, Bészler Gyula, Mocsáry Lajos, Pályi István, Irsay Miklós, Mayering Gyula, Molnár László, Faller Gyula, Mayer János, Dávidházy Kálmán, Erdélyi István, Erdélyi Ferencc, Droppa Emil, Benyáts József, Kohn Lipót, Boros Izidor, Sándor Lajos, Seszina Jenő, Ginzery Sándor, Platty Zoltán, Jónás Mór, Stern Izidor és Kemeny Géza.

Határidő-naptár.

Márcz. 20. Csokonai-kör szepítési szakosztályának ülése.

Márcz. 20. Hajdúvármegye rendkívüli közgyűlése. (Hajdúvármegye nyilatkozata a polgári házasság mellett)

Márcz. 21. Vita ülés a joghallgatók önképző-körében.

Márcz. 23. Debreczen sz. kir. város közgyűlése.

Márcz. 24. A Csokonai-kör felolvasó estélye a Margit-fürdőben.

Márcz. 25. Nagy József próbábálja a Koronában.

Márcz. 26. Vadásztársulat közgyűlése.

Márcz. 26. Debreczeni helyi-vasut r. társ. közgyűlése.

Márcz. 26. Arczkép-leleplezés a nőegylet árvaházában.

Márcz. 26. Tisztviselők önségélyző egyletének közgyűlése.

Márcz. 26. Ipar-és kereskedelm-bank közgyűlése.

Márcz. 26. Az önkéntes tüzoltó-egylet közgyűlése.

Apr. 9. Ipar-és kereskedelm-bank közgyűlése.

Apr. 22—23. Debreczeni löversenyek.

Ujdonások.

* A Csokonai-kör szepítési szakosztálya ma d. u. 5 órakor, a kereskedő ifjak önképző egyletében, ülést tart, melynek tárgyai a következők: 1. Szabó József és Szilágyi Károly kiküldötték jelentése. 2. Gerszter és Rösler-czég beadványa. 3. Méliusz Péter siremléke tárgyában jelentés. 4., Folyó ügyek.

* Arczkép-leleplezés. Meghívó. A debreczeni jótékony nőegylet elnökének Veresné Szatmáry Teréz urnó 6 nagyságának a nőegyleti árvaház részére festett arczké-

pe az árvaház gyülestermében f. 1893. évi márczius 26-án, vasárnap d. e. 11 órakor fog ünnepélyesen leleplezteni, mely leleplezési ünnepélyre czimzettet tisztelettel meghívja a debreczeni jótékony nőegylet választmánya.

* Kísújszállási hírek. — Márczius 15-ikét a kísújszállási gimnázium ifjusága is lelkesen megünneplelte. A templomi isteni tisztelet után, hol Gulyás Lajos ev. ref. lelkes mondott szép imát, az ifjuság a gimnázium tagas rajztermébe vonult s a Hymnusz ének-lésével megkezdődött az ünnepély. Marusák Dániel tanár hatásos beszédet tartott, hazaszeretetre buzdítva az ifjuságot. — Végül a Szózatot énekelte el az ifjuság. A kísújszállási olvasó körök saját helyiségekben ünneplétek meg márczius 15-ikét. Kísújszállás haladását egyebek közt bizonyítja az is, hogy Szekeres József szépen fölserelt nyomdát állított föl. Az anyagi haladást fogja elmondani az, hogy ezentul hetenként kétszer fog tartani heti vásár, u. m. kedden és szombaton. A gimnázium építése rövid idő múlva megkezdődik. A szükséges telket 15,000 frttal vette meg a város s máris több mint 300,000 drb tégla szállított az építéshez. (K. H. L.)

* Kinevezés. Dr. Sebők Zoltán debreczeni törvényszéki joggyakornok aljegyzővé nevezetett ki a tasnádi járásbíróshoz.

* H-Sámsonból vettük a következő sorokat: Márczius 15-ikét olvasó egyletünk is lelkesen megünneplelte. A rendezőség pedig elhatározta, hogy jövőben szélesebben kiterjeszkedik s általános ünneppé teszi e napot. Alkalmi beszédet K. Kiss Pál János tanító tartott. Után a Janossy Zoltán alkalmi és e napra írt szép ódáját Nemeth József IV. éves theologia és nevelő szavaltá gyönyörű előadásban maghatással. Majd Tóth Endre tanító állt a közönség elé, s élénk tapsok mellett szavaltá Petőfi szímet a nap kezdeti versét. Természetes, hogy közbe zongora kíséret mellett hazánai dalokat énekelünk, mely dalok, hogy oly szípen sikerültek. Budaházy Gábor szabatos és gyönyörű zongora játéknak köszönhetjük. Előadtuk a Szózatot, Talpra Magyart, Neszir neszir Kossuth Lajost, Nyugosznak ök és végül a Hymnuszt. Mikor a lelkesedés tetőfokára hágott, a következő tartalmu sürgönyt küldtük Kossuth Lajosnak:

*Kormányzó Ur!
A hajdu-sámsoni olvasó-egylet márczius 15-ike alkalmából, szívből üdvözi Önt, s kívánja, hogy eszméi diadalában érje meg Magyarország függetlenségét!

Ezután tánc következett és vidám hangulat mellett mulattunk éjfélt után 2 óráig.

Már a múlt hónap 27-én is megirtam lapunk számára, hogy a helybeli polgárság, Fábian Károly gondnok és Sz. Sándor Imre presbiter rendezése mellett, febr. 25-én az ev. evang. egyház orgonája alapítókének gyarapítására. tárczvizgalmat tartott. Azonban közleményemnek nem lön hely adva lapunkban. — A közönség megnyugtatására kérem az alábbi felülírtok névsorát közölni, hogy a rendezők a nyilvánosság előtt is számot adhassanak. Zicherman Jakab 2 frtot, Szőőr Antal 1 frtot, Bészler Imre 60 krt, K. Kiss Pál János 60 krt, Lukács Ferencc 80 krt, László János 50 krt, Ludmány Sándor 1 frtot, Csire János 10 krt, H. Nagy Lajos 40 krt, Tóth Endre 40 krt, Hamza László 50 krt, Magyar István 20 krt, Süvöltős János 60 krt, Maugner József 1 frt 40 krt, Fábian Károly 2 frtot, Jámor Mihály 1 frtot, Budaházy Gyula 1 frt 40 krt, Goda Sándor 5 frtot, Leitner Adolf 1 frtot, Költzher Mihály 40 krt, Kovács Károly 4 frt 40 krt, Zsdánszky László 40 krt, Goda Gábor 50 krt, Sz. Sándor Imre 1 frtot, Budaházy György 10 krt Kiss Sándor 1 frtot fizettek felül. Tiszta haszon 64 frt 22 kr. A tisztelt felülírtok fogadják az egyház szives köszönetét! (r. 1.)

* Vita-ülés. A joghallgatók önképző köré. f. hó 21-én kedden d. u. 6 órakor a főiskolai VI-ik teremben vita-ülést tart. Tárgy: összeegyeztethető-e a felelős miniszterium intézményével a nádori méltóság? Az igenleges oldalt vitatja Kun Béla 2 jh.; a nemleges oldalt vitatják Ballay Béla 3 jh. és Varga Lajos 2 jh. E gyűlésre a nagyrédmű városi közönséget tisztelettel meghívja az elnökség.

* Színház. (Próraházasság) Tegnap este Gerő Károlynak 3 felvonásos bohózatára került színpadra. A „Próraházasság” nagy népszerűségre verődött; nem azért, mintha valami kiváló termék, a színirodalom valami jeles gyöngye lenne, hanem a benne előforduló „Kossuth-kuplé” miatt Józsi humorral találkoztunk a vig színműnek keresztelt bohózatban és különösen az első két felvonásban sok élvezhetőt találtunk. A szereplők közül Öryei említendő első sorban, mint aki nagyon kedves naivsággal játszott szerepét s játékával pótolta hangjának fogyatékoságát is. Dalait többször megtapsolták többször megismételtették. Tompa, Locsarekné a Bácsipár, Szendrei, Rónaszéki jók voltak. Szébeni Solyom rekedtsége miatt hirtelen át vett szerepével beigazolta, hogy tehetséges fiatal színész. Kár lenne, ha nagyobb szerepeket mások is nem osztana neki a rendezőség Rónaszéki eredeti pupachost mutatót be.

— Közönség volt szép számmal; a bemutatott előadás telt ház várta. Az első két felvonás lezajlása után, mikor felhúzták a függönyt, az egész közönségben valami nyomasztó

* Nádaj Febonviant művészet holnap este a »Ródenster«-cz. Nádaj ezenkívül szerepelni nálunk. adják másodsor.

* Hajtóvad több tagja sikerült nap az Apafáján s reggel 9 órakor vet benne 17-en, 50 ha

* Mí ezt a közleményt nem kaptuk meg! Szekr.

csend vett erőt, min várta a harmadik feljárt; hogy siklunk keraponton? — Elérkezett huzgálta a kézfőjét, lekezdett a kupléba. Néma csend. A kató mellett rátért az inkben benne foglaltik, nota éleneklése miatt, valahol vasra vertek, meretes dalt: „Lajos énekelve a tanuló ifjásit tapsviharban tömegújrázást. Közbe „Kossuth Lajos é „Ezt haljuk!” Rónaszékinél: „Kossuth é énekelte az egész tanpórályt, hogy a abba hagyta az egé magát, visszataps kétszer ujarattak meg mar bejöttek a kövés. Hunyadi bariton ha Rónaszékiel együtt „Ejtsen a naza!” Freu vegezték be a dalt.

— Közönség várta és túlátszik, nem egészen juság eselekedete jomiskolci terrorizmus az egész eset. A szánek szözlött a tünnet éneklését, mely a több helyen pid: a betiltották. Ez ellen fel tiltakozó szavát a ság, mint jótalan os mutadni, hogy Koss tetni nem bün, és apuz büntetőndő csele hallotta az a fiatal megjelenezte, a törté kitört s a mi nem előadást. Nem egészen tünettek, de főképen az előadás végével. Mellett oszlott szét a

* A mulató vasárnap este a hely segedék sikerült tánc „Margit” furdő tánc szép szamu közönség zenekarának közreműködésével 50 pár táncnyok: Csóthy Lajtinyi Lajosné, Bagdi Penzes Gáborné, Bol Halasz Józsefné, Tóth Kiss Jánosné, Katona Szabó Györgyné, Ba Papp Lászlóné, Frei Mihályné, Nagy Dani Sary Mihályné, Osváth Jánosné, Adamek Jánosné, Fazekas Gábor L é n y o k : Csóthy Béla, Tulnik Marisk Róza, Kubinyi nővér Judit és Róza, Fried Radeckzy Lina és E riska, Adamek Teréz Nagy Ilonka, Szabó Megyery Mariska, T Szabó Róza, Baes Sary Irma, Osváth Nemethy Róza, Faz és Lina, Bagdi Róza

* A fogság gyűlést tartott a melyen az alapszabára új határidő tűz lélen, melyen közel a kiépett bizottsági ták: Csó k a Samu Sz l i u k a István, b ó Zsigmond.

* Szakelő gazda-közönséget, h az országos baromigatója, 1893. márcz órakor a városháza rendez.

* Felolvas tegnap délután felo Lajosné, Zamborav vast fel. Az os ma munkáját. A közö szabad előadásban Holczhammer Istvá mal tartotta volna mi iskola helyiségét rossz idő miatt nem a felolvas émarad című elbeszélésére re elhalasztották.

* Nádaj Febonviant művészet holnap este a »Ródenster«-cz. Nádaj ezenkívül szerepelni nálunk. adják másodsor.

* Hajtóvad több tagja sikerült nap az Apafáján s reggel 9 órakor vet benne 17-en, 50 ha

